СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 58. — Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 14-го березня 1941. No. 58. Jersey City, N. J., Friday, March 14, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДОВКОЛА СПРАВИ ПОМОЧИ ФРАНЦІЇ

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту і заряд Американського Червоного Хреста, висказали надію, що Велика Британія прихильно полагодить справу посилки харчів для незанятої німцями частини Франції. Є чутки, що сам президент є прихильний такій помочи. Тому надіються, що вже наступного місяця Британія прихильно полагодить цю справу і реґулярно зачнуть доїздити до незанятої частини Франції кораблі наладовані харчами. Але тільки до незанятої. Нема мови про те, щоб харчі йшли там, де владу мають німці.

НАКС ПРО КОРАБЛІ ДЛЯ АНҐЛІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар фльоти, Френк Накс, заявив, що дуже правдоподібно, що вкоротці Анґлія дістане від Америки певну частину моторових нападаючих лодок, а також певну скількість конторпедовців. Але контрторпедовців нема багато до віддачі, говорив Накс. Щодо моторових лодок, то американські будівельні доки приспосіблені до будови їх сотками, тому можна Анґлії дати багато готових, а власну фльоту засобити тими, що виходять з доків.

СОВЄТИ „АРСЕНАЛОМ" ДЛЯ ДИКТАТУР.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська радієва компанія „Ен Бі Сі", подала до відома, що їй вдалось зловити новинки надавані мадярською радієвою стацією, в яких говориться на основі достовірних джерел, що Совєти стануть для держав „осі" таким арсеналом зброї, яким стала Америка і Канада для Анґлії. Німці, говорить та мадярська стація, побудують далеко на Сибірі величезні фабрики зброї і амуніції, яких не всилі будуть досягнути анґлійські бомбовики.

ЖУРИТЬСЯ БУДУЧИНОЮ.

НЮ ЙОРК. —Посадник Ля Ґвардія на банкеті, влаштованім компаніями, що мають не менше як сто літ, приявним сказав, що журить його будучність. Тепер, коли ухвалено закон ч. 1776, ніхто з нас не знає, що може наступити завтра. Треба всего сподіватись і на все бути готовим.

ЛЮДИ Є ЗА МИР.

ВАШИНҐТОН. — Архиєпископ Спелман сказав, що хоч нині цілий світ страшенно зброїться, то проте ще ніколи широкі маси не бажали так миру, як тепер.

„МАДЯРСЬКИЙ ДЕНЬ".

ТРЕНТОН. — Ґубернатор стейту Ню Джерзі. Едісон, проголосив, що наступна субота в згаданім стейті є „мадярським днем", і закликав, щоб всі це належно відмітили. Цей день це століття річниця незалежности Мадярщини, здобутої заходами мадярського провідника Кошута, що опісля вславився також і на американській землі.

ЗРІСТ ПАТРІОТИЗМУ СЕРЕД СТУДЕНТСТВА.

НЮ ЙОРК. — На зїзді 1,100 представників ріжних студентських видавництв виголосив доклад професор Колюмбійського університету Джозеф Мурфі і сказав, що в останніх часах слідний величезний зріст патріотизму в тих студентських видавництвах.

ЗА ДАЛЬШІ ДОХОДЖЕННЯ КОМУНІЗМУ.

НЮ ЙОРК. — Хоч багато професорів Сиclient Каледжу, а навіть студентів. дітквених доктриною комунізму, завзято протестує проти стейтового доходження комунізму по школах, то сам президент згаданого Ситі Каледжу, д-р Гері Брайт, заявився за таке доходження, а навіть висказав думку, щоб стейтова леґіслятура в Олбані ухвалила нові гроші для стейтового комітету Репа-Кудерта, аби він міг до самого споду прослідити роботу комуністів в нюйорських школах.

НАУКА ЖІНКАМ.

НЮ ЙОРК. — На зїзді союзу американських жінок порушувано справу занять для жінок, що є поверх 40 літ життя. На ту тему виголосила доклад фінансова секретарка нюйорського шкірного шпиталя, пані Оклей. Вона сказала, що колиб жінки поверх 40 літ уживали свого розуму в шуканні занять, то вони те заняття таки знайшлиб і його вдержалиб. Але часто буває, що по 40 році життя жінки дістають таких навичок, що перешкоджають їм у свобіднім думанні. Бесідниця закликала тих жінок добре оглянутись довкола себе і заки візьмуться осуджувати зверхні обставини, хай наперед переконаються, чи нема часом хиби в них самих.

ПРОТИ ДОДАТКОВИХ ПЛАТ ДЕЯКИМ ВОЯКАМ.

ҐВАЙТ ПЛЕЙНС (Ню Йорк). — Товариство податковців вислало до стейтової леґіслятури прохання, в якім просить, щоб леґіслятура не ухвалювала додаткової платні всім тим воякам, які передтим були на державній службі. Бо тим справді леґіслятура зробить гарну прислугу згаданим воякам, але з другого боку скривдить тих вояків, що не мали щастя бути передтим на державній службі і не дістають додаткової плати. Це внесе певного роду деморалізацію в воцькі ряди, які будуть дивитись на своїх деяких товаришів, як на „упривілійовану клясу".

ПАМЯТНИК МАРКОНІМУ.

ВАШИНҐТОН. — Хоч Ґуґліелмо Маркoні був італійцем, ще й до того близьким приятелем Мусолінія, проте вашинґтонські власти шанують його заслуги на полі радія і департамент, внутрішних справ дозволив на здвигнення йому в столиці гарного гранітного памятника. Памятник виконає італійський скульптор Атілльо Пікіріллі.

ПРЕЗИДЕНТ ПРЕДКЛАДАЄ СПИСОК ВОЄННИХ ПОТРЕБ

Президент Рузвелт вислав до конґресу письмо, в якім домагається від конґресу ухвалення сімох біліонів долярів на ріжні воєнні потреби, та водночас подає список тих потреб. Найбільшу суму в тім списку забирає летунство, бо поверх двох біліонів долярів. Опісля йдуть суми на гармати й амуніцію до них, а також сума на ріжні харчі і хліборобські продукти, по 1,350 міліонів долярів кожна. Далі йдуть суми на повзи, кораблі і т. п.

В тім листі президент говорить, що цих річей потрібно для чужих воюючих демократій, які ставлять опір агресії. Америка, писав президент мусить стати для них арсеналом.

АМЕРИКАНСЬКЕ ХЛІБОРОБСТВО ГОТОВЕ ДО ЗАВДАНЬ

Величезна сума, якої домагається президент від конґресу на харчі для Анґлії й інших воюючих з державами „осі" країв, вказує, що Америка не лиш буде засобляти Анґлію зброєю й амуніцією, але також харчами. У звязку з тим високі урядники в департаменті хліборобства заявили, що американське хліборобство є готове виконати і найбільші завдання, коли ходить про витвір харчів. Щобільше, внаслідок того, що уряд мусів занятись сам збуванням надвишки хліборобських продуктів, створено адміністраційну машину, яка вже відразу може занятись скупованням надвишки харчів і відсилати їх там, де звелить президент. Департамент хліборобства знає також про небезпеки, які містить ця харчова політика. Внаслідок експортів за границю ціна на рільничі продукти готова значно підскочити і вслід за тим це заохотить хліборобство до збільшення посівної площі. Колиб, одначе закінчилась війна й експорт за границю припинився, готов настати знов страшний спадок хліборобських продуктів і банкроцтво фарм, як це було зараз по першій війні. Проти тих небезпек департамент хліборобства заздалегідь придумує охорони.

НАДІЯ НА ПОЛАГОДЖЕННЯ АВТОБУСОВОГО СТРАЙКУ

Є надія, що автобусовий страйк в Ню Йорку буде незадовго полагоджений. Обі сторони, заходами посадника Ля Ґвардії, згодились приступити негайно до переговорів. В тій справі покликано з Маямі стейтового голову робітничого роземчого комітету, Меера, який займеться переговорами.

МУСОЛІНІ ПРОВОДИТЬ ІТАЛІЙСЬКОЮ ОФЕНЗИВОЮ В АЛЬБАНІЇ АЛЕ БЕЗ УСПІХУ

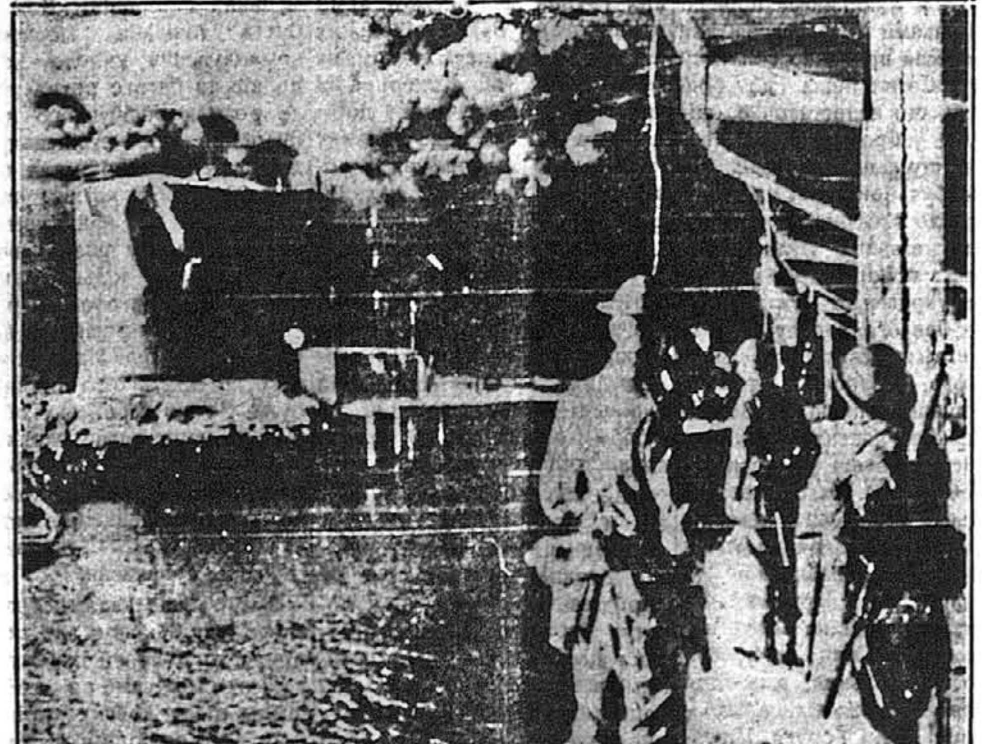
З Атен доносять, що в Альбанії іде вже від кількох днів завзятий бій. Є це продовження грецького атаку, звернeного тому тиждень в саму середину італійської боєвої лінії, яку греки хотіли прірвати. Мабуть тому, що положення італійців стало дуже грізним, прибув на фронт, тому 6 днів, сам Мусоліні й має остати до суботи. З його прибуттям зачалася давно заповідана італійська офензива. З того, що пишуть грецькі часописи, виходить, що італійці покищо потерпіли повну невдачу, бо в грецьких руках є нові італійські полонені, а грецькі ряди остають на тому самому місці, де були, не зважаючи на нові італійські сили, які вже прибули з Італії й далі прибувають. Згадані часописи подають, що на фронті вже згинула більша часть фашистських міністрів, але кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" думає, що це трохи пересаджені вісти, та що згинув мабуть тільки Джузеппе Боттай, фашистський міністер освіти.

БРИТІЙСЬКИЙ НАЛЕТ НА БЕРЛІН

Британські комунікати стверджують посилені німецькі напади на Лондон й інші британські міста, а заразом подають, що взновлено бомбардування Берліна. При тому подається у звідомленню про масові налети на німецьку морську базу в Кіль, де будуються німецькі субмарини, а далі на Бремер гафен, Ротердам і Утрехт. В згадці про бомбардування Лондону подається, що націсти знову бомбардували королівську палату, себто Бокінґгем Пелес.

В АФРИЦІ НАДІЮТЬСЯ ЩЕ ОДНОГО ОПОРУ

Британці посуваються денно зо скорістю яких 50 миль, що не стрічають ніде італійського опору. Зо сторони італійського Сомалі ввійшли вони вже на яких 250 миль в глиб Етіопії, але надіються, що італійська армія попробує ще раз поставити опір. В Аддіс Абабі має бути ще до 20,00 італійського війська, яке певно буде побільшене частинами, що розпорошені по Етіопії. Сама етіопська столиця ледви чи буде ставити опір, бо її положення безнадійне. Зо Сомалі втікло до Етіопії всього до 500 італійських вояків з армії, що виносила 33,000 вояків.

БРИТІЙСЬКИЙ РЕЙД.—Британські летуни зробили оноді відважний рейд на норвезькі острови Лофоти, що їх заняли німці. Летуни підпалили великі збірники нафти, знищили фабрику рибячого олію та взяли 225 бранців. На світлині, що походить з анґлійських жерел, рейдові приглядаються британські маринарі.

АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМОГА ЦЕ „НОВА МАҐНА ХАРТА", КАЖЕ ЧОРЧІЛ

ЛОНДОН. — Яке велике значіння привязують в Анґлії до ухвали в американськім Конґресі закону про допомогу Великій Британії й демократіям, видно найкраще по тім, що британський премієр, Винстон Чорчіл, коли складав у парляменті Злученим Державам подяку, назвав ту допомогу „Новою Маґною Хартою". Премієр дякував від парляменту, всього британського народу і в імені всіх людей, що люблять свободу. Чорчіл назвав ухвалу згаданого закону „памятником щедрости і далеко сягаючої державної мудрости". Казав, що американська допомога забезпечує перемогу над націзмом на те, щоб великі і малі держави могли жити в спокою, серед толеранції й свободи. Ось та допомога, ось та „Нова Маґна Хорта", казав Чорчіл, бере не тільки під увагу закони, на яких мусить бути оперта здорова людська цивілізація, але проголошує своїм прикладом обовязок вільних людей і вільних держав брати відповідальність за те, щоб ті закони були виконувані, щоб їх придержуванося.

НЕ ТРЕБА БУДЕ ДОВГО ЖДАТИ.

ЛОНДОН. — В Британії всі переконані, що тепер не треба буде вже довго ждати на повну американську допомогу. Анґлія жде в першу чергу на кораблі, а далі надіється дістати з Америки більшу скількість поживи. Як в одному так і другому напрямі вже пороблено відповідні заходи.

СОВЄТИ І НІМЕЧЧИНА В СПРАВІ ІНТЕРНОВАНИХ В ШВАЙЦАРІЇ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Нешенел Прес Сервіс подає, що мабуть швайцарський уряд переговорює з Німеччиною у справі інтернованих у Швайцарії вояків, що воювали в Франції, будучи в рядах польської армії. Отже ніби так має бути, що німецький уряд звертався уже кількома наворотами через свого представника д-ра Травтмана до швайцарського уряду з вимогою, щоб тих інтернованих відослати на ті польські землі, звідки вони походять. З подібною вимогою мав виступити теж і представник Совєтів, вимагаючи, щоб були відослані на совєтську територію ті інтерновані вояки, що походять з тих земель, що давніше належали до Польщі, а тепер є частиною СССР.

ФРАНЦІЯ ПОМАГАЄ НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН. — Так кажуть в Анґлії. І то ще з тим додатком, що Німеччині помагає навіть і французький уряд у Віші. Міністерство економічної війни подає, що на французькій території, що є під німецькою окупацією, будуються кораблі, повзи і т. п. для вжитку німецької армії. Далі працюють в повнім розгоні французькі найбільші фабрики автомобілів в користь Німеччини, за окремим дозволом французького уряду у Віші. Далі кажеться ще, що та пожива, що доходить до Франції, таки дістається в руки німців.

СПИХАЮТЬ НА ЖИДІВ. . .

БЕРЛІН. — З того, що пише німецька преса про ухвалу закона про американську допомогу Анґлії, таки видно, що в Німеччині занепокоєні наслідками цього закону. Наразі не видно нічого такого, з чого можнаб вносити, що Німеччина рахується з тим, що будуть зірвані диплъоматичні відносини між нею і Злученими Державами. Мабуть Німеччина буде старатись вдержувати ті відносини якнайдовше. Але заповідає, що буде нищити всі кораблі, що знайдуться у тій смузі, що її вона закреслила довкола Анґлії. Та найдивніше те, що головну вину за ухвалу закона про допомогу Анґлії спихає німецька преса на жидів і то таких американських „жидів" як Франкфуртер, Коген, Барух. При тому та преса піддає, щоб за роботу ось тих „жидів" треба потягнути до відповідальности ще й ту „частину жидів, що ще є в Европі".

ВЗИВАЄ ДО ДАЛЬШИХ ОЩАДНОСТЕЙ.

БЕРЛІН. — Кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" доносить, що Вальтер Функ, німецький міністер економічних і банкових справ, подає, що в 1940 році німецькі ощадности виносили 30 біліонів марок. Функ візвав до дальшого щадження, потрібного для фінансування війни, а також візвав тих підприємців, що мають ощадности, щоб „ризикували" і бралися за бизнеса. бо, казав Функ, якщо приватний бизнес не ризикує, то тоді його зовсім не треба. Але при тому Функ підкреслив, що не можна тягнути з бизнесів такі дивіденди, що виносять понад 6%.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частиною):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВСЕ ТАКИ ЄДНІСТЬ

Закінчення дебати за так званий закон про пожичку й аренду та ухвалення його подавляючою більшістю є без сумніву подією першої ваги не лише для Злучених Держав, але й цілого світу.

Ухвалення являється поважною маніфестацією американської єдности. Не є це очевидно тоталітарна єдність; не заявилися за внеском законодавці без дискусії й всіми стома процентами голосів. Ухвалено закон по довгій дискусії, в котрій багато людей могло забрати голос проти проєкту. І при голосованні не впали всі голоси за нього, і впало багато голосів проти нього. Одначе, в демократії інакше бути не може. Демократія не признає зовнішньої маніфестації згоди без огляду на внутрішнє переконання. Для прихильників тоталітаризму це не є ніяка єдність. Для прихильників демократії така єдність є багато краща, ніж тоталітарна єдність, ніж єдність примусу. Це єдність внутрішня, єдність переконання.

Люди, що виступали проти ухвалення закону, певно йому повинуються, як проєкт став законом. Це зрештою виразно заявив провідник републиканців у палаті послів, що вели головну опозицію проти закону. Ця заява була потрібна тому, бо опозиція проти закону інколи посувалася до таких меж, що могло здаватися, що вони в своїм завзятті поведуть боротьбу проти нього навіть по його ухвалені.

Ухвалення закону являється великою демонстрацією єдности передовсім зогляду на зовнішню ситуацію. Вороги Англії й Америки широко розголошували ріжні переходи, через які переходила дебата за цей закон. Розголошували держави оси це роздвоєння як великий атут для своєї сторони. Вислід цього роздування дебати до розмірів повного розламу в американському народі був такий, що як навіть у Берліні, Римі і Токійо стало ясно, що закон таки буде ухвалений, уряди держав оси побачили наглу потребу якогось зовнішнього акту зазначення сильнішої єдности держав оси. Звідти то й пішло, що саме тоді, коли Америка ухвалює закон про скріплену допомогу Британії, Гітлер закликує до Берліна японського премієра Мацуоку. На цій візиті японського представника в Гітлера й Мусолінія можуть запасти рішення великої ваги, рішення, вислідом котрих може навіть бути безпосередна участь Америки в новій світовій війні, бо аж таких рішень треба, щоби зрівноважити в світі враження, яке викличе ухвалення американського закону про далеко йдучу допомогу для воєнної акції Британської Імперії.

Коли взяти під увагу, що ще несповна півтора року тому в Америці обовязував закон про заборону вивозу зброї воюючим сторонам, то цьому враженню світу під впливом нового закону зовсім не можна дивуватися.

КЛЯВДІЯ ОЛЕСНИЦЬКА.

ЯК ЖИВЕ АМЕРИКА?

Це є титул книжки, що вже є на полицях книгарень. Її поява звязана з цікавою акцією жіночого маґазину „Лейдіс Гом Джорнал". Тому рік редакція цього журналу поставила собі за завдання вибрати споміж трицяти мільонів американських родин (бо стільки є їх після статистики) кільканацять найбільш типових і представити їх читачкам такими, якими вони є в дійсному життю, себто взяти все прямо з життя: з правдивими прізвищами, родинними знимками, витягами з домашних рахункових книг і з безпосередніми і провіреними зізнаннями про життєві успіхи чи невдачі,

Члени редакції переїхали на протязі року понад 200 тисяч миль, щоб безпосередньо зіткнутися з обєктами своїх дошукувань. Переміряли американський континент вздовж і вширш, щоб сумлінно підшукати матеріял, дати вірний образ американської родини. Вишукували людей пересічних, не ідеальних. Випитували не життєвих невдачників, що їм усе вітер в очі, ні таких, яким щастя та успіх прийшли надто легко і не без великих особистих заслуг. У кожній зарібковій клясі підшукували людей інтеліґентних, життерадісних, з особистою ініціятивою. Таких саме, на яких спирається демократія, що то дає спромогу, як видвигнутися з часових невдач і вчитися на життєвих помилках.

Ця книжка — це безсторонна праця членів редакції, без усяких претенсій на літературну вартість, чи амбіцій на якийсь соціяльно-економічний виклад. Ціль її інформативна: розказати, як живуть, що їдять, в що зодягаються, та як звязують кінець з кінцем американські родини, приналежні до ріжних зарібкових кляс, про що вони говорять, чим цікавляться, як виховують свої діти.

З однаковою вважливістю підсумовують болячки родини, що є на „суспільній допомозі", як і достатки в хаті шикаґовецького мільонера. Довідуємося, що ця остання ґрупа становить ледви одну сотню з 1% усіх американських родин! І не вилежується у постелі з ранку до ночі, ні не живиться пташачим молоком. І читає ту саму книжку, цей двоцентовий часопис, що й власник ґросерні чи „тексі-драйвер", а для розваги сидить нераз рамя-в рямя з робітником своєї фабрики на такій самій 50-центовій фільмі. Коли в інших зарібкових груп праця це ощадність, у цій ґрупі є вона амбіцією, що переходить з покоління на покоління, творить ґігантичну індустрію і піднимається найсміливіших проєктів. Так принаймні твердять автори книжки, а ми знаємо про це завдяки тим Вилсонам з Шікаґо, що їх нам представили.

Пятнацять процент американських родин живе зо „суспільної допомоги", а 27% має річний дохід від 500—100 долярів. Ця остання ґрупа — це переважно майнерсько-фармерські родини з полудня та бавовняні робітники. Правда, деревляна шопа для мешкання, одно ліжко на четверо дітей, чи одяги, що про них давно вже забула мода — це речі, які в десятеро жахливіше виглядають на тлі американського пересічного життєвого стандарду. Але проте чорна родина зі стейту Мізурі, що їх пізнаємо з книжки, вспіла на протязі останнього року насолити і зїсти пятеро свиней, видоює ґальони молока у день від своїх коров, зужиткове у кухні від 2—4 яєць з власних курей. І чи не подобає це на празник в порівнанні з тим, чим живиться европейське село?! Може саме те є й причиною, що якось дуже мало дефетизму занотовують автори у цеї ґрупи родин. Тим можнаб пояснити і їхні скептичні завваги про це, щоб якісь радикальні устроєві зміни мали цю ґрупу людей поставити зразу на верх суспільної драбини. І вони цінять більше ніж щонебудь інше свободу, себто те, що можуть жити свобідно та після власної вподоби.

26-літня Една О'Браєн з Брукліну буде доброю мамою та жінкою без огляду на обставини, в яких прийдеться їй жити. Є аж пятеро дітей у неї, а 17 центів у день, це все, що може видати на прохарчування кожного з них. Розказує, як при помочі радія, позичених маґазинів, книжок з публичної бібліотеки та спільних забав на ярді, вдається їй відтягнути дітей від вулиці та поганого товариства. А чоловік її, маляр на допомозі, вперто вірить, що заки його хлопці будуть готові до каледжу, його кишеня видержить вже й цей видаток без трудностів.

У цій частині книжки находиться теж декілька практичних господарських порад; тижневий спис страв — усе подумане й для найнижчої кляси зарібків. Крім цього є цікаві інформації та знимки з державних будівничих робіт, що їх під цю хвилю готовлять у ріжних місцях Полудня, вигідні 5-кімнатні мешкання за оплату 10 долярів на місяць. Але лиш для тих, що не заробляють більше як 700 долярів у рік.

Та всеж типовою, бо найчисленнішою ґрупою американських родин є та, якої приходи виносять місячно десь біля двох соток долярів. І саме така родина виказує найбільший життєвий розмах, найкраще зужиткування зоробленого гроша, найсправнішу родину та господарську орґанізацію. У своїй Офіційній характеристиці Департамент Торговлі у Вашинґтоні дає цій ґрупі почесну назву „серця демократії".

Власний дім, сплачуваний чи вже виплачений, має переважаючий процент родин, приналежних саме до цеї ґрупи. Але для забезпечення старости, виховання та образування дітей треба тій родині розважно використати кожний дайм і нікель. Словом — треба цілого ряду посвят та ощадностей. Це бачимо на практиці родини Ґріфін з Сідер Репідс, Айова, яким не можна видати денно на харч більше ніж 25 центів на особу, ні не можна переступити місячного буджету теж і в інших позиціях. Пані Ґріфін, що скінчила каледж і драматичну школу, є мамою двох дітей. І так, як 95% усіх хазяйок в Америці, обходиться без наймленої помочі у домашній роботі. А як вона доказує цього чуда, що крім прання, прасування, варення й іншої хатньої роботи має час на це, щоб бути головою місцевого жіночого клюбу, режісерувати аматорські представлення, ходити до „мувіс", водити діти на танці та виклади — про це цікаві можуть навчитись з цеї книжки. Крім цього ще робити, щоб що року виглядати молодшою і більш атракційною... Це останнє підтверджують її знимки зперед пяти років і — цьогорічна. Ґріфіни вибудували власними руками і без ніякої наємної допомоги ґараж на авто, а тепер проєктують цементування дороги біля свойого дому. Цікаве й те, що 8-літня дівчинка і 6-літній синок переговорюють з родичами усі господарські проблєми, заощаджують на удержання звіринця у ярді, помагають мамі у хатних роботах.

Усі, що говорять про стандардовість американського життя, про це, що тут воно „скроєне під одну міру", певно змінять свій погляд, перечитавши книжку „Як живе Америка". Рідня Гендевні з Мартін Кавнті, Мінесота, це радше патріярхальні селяни зпід пера Кнута Гансуна чи Марти Остензо, ніж модерні американські фармери. Коби тільки не радіо, ледівня, електричний чайник і ціла модерна машинерія на подвірю! Мама з дочками печуть хліб, засмажують через літо 500 кварт овочів та ярин на зимові припаси. Зодягаються за гроші з продажі яєць, не важуться на ніяке безготівкове купно. Хлопці господарять з батьком, не курять папіросів. Ціла родина глибоко релігійна, не танцює, ні не грає в карти. Одна дочка для розваги прибирає хату ріжним вишиванням та гафтами, друга пише статті до місцевого журналу. Після роботи родина засідає зі сусідами у „лівінґ румі" і концертує на кількох інструментах. Усе, що надає вигляд ови ось тих жінок характер „молодечих" — це пудер і „перманент вейв", якого навіть мама не відмовляє собі два рази у рік! Кріпко всі вросли у фарму, яка певно перейде в їхній родині ще й кілька поколінь.

Що робити, коли ти вже не першої молодости, а маєш жінку, двох здорових і чепурних хлопців, копицю незаплачених рахунків і зневіря — тратиш „джаб"?! Про це цікаво розказує рідня з Сіятель, Вашинґтон, а пані Крік з Каліфорнії продумала цілу систему, як привчити хатнього порядку, домашних обовязків свої чотири доні й наймолодшого одинака. Ціла хатня робота поділена на десять ґруп, що припадають на кожного члена родини, зміняючися кожного дня, щоб не нудили і давали кожному нагоду привчитися кожної роботи. Поділ іде дуже справно, після згори виробленого пляну, що розвішаний на стіні поруч карти, на якій записується щоденні дрібні занедбання дітей. За ці діти платять малі кари до фонду, що йде на спільні відвідини театру та „мувісу".

Один европеєць, переїхавши тому пару літ Америку, сказав, що починається вона доперва за Гудсоном. Хто дивиться на Америку крізь призму Бродвею і Мангатану — найде у книжці „Як живе Америка" життєвий матеріял для того, щоб пізнати краще і правильніше американську „практичну демократію". Вона не та, що виходить з ріжних політичних заяв та промов. Ні не та, яку пізнаємо з промов у конґресі. Це та, що виходить з фарми, з вулиці малого міста, з американського родинного дому.

Учені зробили відкриття, що якщо подвоїться скількість хльорини, доданої до води до пиття, то смак хльорини счезне, а вода матиме смак цілком чистий і свіжий.

30 СОВЄТІВ

„ЛЕНІН, СТАЛІН І УКРАЇНА".

„Ізвєстія" з 8. II. повідомляють: „Сьогодня кінчились в Киеві наради Управи Союзу совєтських мистців УССР. Головну увагу нарад звернено на справу ювилейної вистави „Ленін, Сталін і Україна", яка має відбутися в Києві з нагоди 25-ліття великої жовтневої революції. В нарадах взяв також участь і секретар ЦК КП(б)У для справ пропаґанди і аґітації, Лисенко, мистці з Києва, Харкова, Одеси, Львова й інших міст. Голова Союзу, Пащенко, заявив: На виставі мистці мають дати цілий образ цвітучої України та її досягнення під проводом Леніна і Сталіна. Досі предложено 1,278 проєктів мистецьких творів, з яких жюрі вибрало 500, деякі умовно. Мистець Глухов працює над образом „Тов. Сталін в дорозі на західний фронт". Цікаву тему вибрав мистець Хижняк — „Тов. Сталін на польськім фронті". Образ представляє Сталіна, Ворошилова і Буденного, яких витається щиро в убогій селянській хаті. Перед українськими мистцями поставлено завдання дати низку портретів видатних людей нашої батьківщини. Треба сподіватися, що й українські різьбярі виступлять з своїми творами. Майстри з народу не лише візьмуть участь у виставі, а й прикрасять салі гобленами, різьбами з дерева, вишивками і т. і. Більшість творів має бути постачено ще в цім році..."

Тяжко уявити собі гірше знущання над українською нацією ніж ця вистава, присвячена її катам. Треба сподіватися, що обурення українського народу та боротьба проти московського імперіялізму в цілім світі заощадять Україні це ганебне видовище.

ІСМЕТ ІНОНУ, президент Туреччини, котрий тепер має рішити важке питання, яке становище заняти супроти Німеччини.

ЮЛІЯН ТАРНОВИЧ.

ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

(39)

Влада зачинила духовну Семинарію в Перемишлі, наказала розїхатись питомцям богословам та багатьох інтернувала по ріжних далеких таборах.

В 1914 р. українці в Галичині, на власній шкірі відчули „благодать московського панування. Москалі громили все, що українське. Нищили всі українські книжки та навіть музичні ноти — з українським текстом. Замкнули всі українські школи, товариства й інституції, заборонили видавати українські часописи, проґнали українську мову з публичного ужитку, а навіть греко-католицьких церков не щадили, лише силою міняли їх на православні. Тоді вивезено на Сибір Митрополита Кир Андрея Шептицького та тисячі української інтеліґенції й селян.

Тимчасом українське стрілецтво взялося, з першого дня побуту в коші, до вправ і вишколу. За браком підстаршин вправами проводили старшини. Та на вправи не стало навіть стільки часу, щоб якслід навчити стрільців змірятися до цілі та вистрілити з кріса. Вже 10. вересня 1914 р., отже в пять днів після приїзду до Горонда-Страбичева, перша стрілецька сотня під проводом Василя Дідушка вирушила на фронт. По дорозі умундуровано Стрільців в старі гонведські однострої. Вони йшли на фронт без обозу, без кухонь та без конечного санітарного приладдя. Сотня спинилась у Вижніх Верещках, а відтак переведено її до Гусного, де вона мала виставляти полеві сторожі та лучбові стежі.

Слідом за „Дідушківцями" вирушила дня 17 вересня 1914 р. сотня Осипа Семенюка, що заразже в Ужоцькому провалі між Сянками й Волосатим дня 25. вересня приняла „вогневий хрест". Сотня йшла до бою не лиш, що недостаточно одіта й зле узброєна, але й голодна; стрільці живились печеною бульбою, якої на одного випало аж три, хоч австрійські маґазини були переповнені всяким добром. Та проте українське стрілецтво, повне боєвого запалу, окрилене надією світляного майбутнього, переконане про це, що служить справі Визволення України, здавало свій перший іспит боєвої зрілости дуже добре. Але тутже австро-угорська військова команда затіяла помисл подiлити стрільців по двайцяткам та вжити їх до партизансько-шпіонської акції на задах ворожої армії. Хоч плян був прямо божевільний, вже дня 26. вересня розлетілися „двайцятками" сотні Ґорука, Вітовського, Будзиновського, Гірняка і Барана. Але вже кілька днів пізніше виказалося, що переведення пляну є нездійсниме й стрільці повернули до кадри. Після того розкинено стрілецькі сотні по поодиноких групах австрійської армії в Карпатах. Бої стрілецьких сотень під Синевідськом, на горі Ключ та Комарницькі ввінчалися блискучими побідами та й це не мало впливу на загальне положення і обставини, серед яких находилося стрілецтво.

В днях 7. і 8. листопада Стрільці подалися до Феліціянталю й Аннабергу, де після стягнення поодиноких сотень й переорґанізовання їх в перших днях грудня, приділено курінь Шухевича до 130., а курінь Коссака до 129. бригади австрійських військ.

Найбільше геройським подвигом Українського Стрілецтва були бої за гору Маківку, на полудне від Сколього — (Бойківські Карпати). На початку березня 1915 р. переведено цілий леґіон, крім сотні Ґутковського, в запас 130 бригади. Березень і квітень минули спокійно. Щойно коло 24. квітня німці виперли москалів з Острого Верху; вони після невдачних спроб відбити втрачені позиції, повели наступ на гору Маківку, де стояла 130. бригада, щоби мати змогу легше дібратися до німецьких становищ. Для добуття Маківки московське командування кинуло кілька полків та багато артилерії. Але розмах російського наступу розбився об стрілецьку запору. Кріваві бої йшли в ночі з 28. на 29. квітня, відтак 30. квітня, а найзавзятіший бій за Маківку розпочався 1. травня. Після кілька-годинної гарматньої підготовки, рушили до наступу російські незлічимі загони, але Маківки — ні того, ні слідуючого дня не добули. За цю геройську оборону, що коштувала українське стрілецтво 42 убитих і 76 ранених, дня 2. травня команда 55. дивізії в денньому приказі висловила У. С. С. вповні заслужене признання.

Врешті москалям вдалося захопити Маківку, але це не принесло поправи їхнього положення, бо саме в той час німці, після довгих кривавих боїв під Горлицями й Тарновом прорвали московський фронт, а це змусило московську армію відступати без бою з Карпат. Зединена німецька армія з австрійською — тому так сильно напирала на московську армію, бо її недоставало вже тоді відповідних ропних пальних матеріялів, бензини та других ропних продуктів, що їх вживають у воєнній техніці та що їх добували головно у підніжжя цілих Західніх Карпат — від Дунайця — аж по Борислав і Дрогобич. Якщо російська начальна команда була тоді знала, що німецькі воєнні машини й літаки не мають запальних продуктів, та видала приказ палити у відворотній дорозі всі нафтові шиби, копальні ропи, безперечно багато скорше прийшло би до цілковитого розґрому німецьких військ та скорішого закінчення завзятих боїв на наших землях. Треба знати, що багато витерпіла українська земля здовж цілих Карпат; в часі боїв безпощадно нищено майно сільського населення; без розбору палено цілі села, з пімсти підпалювали дикі мадяри наші церкви та грабили безборонне наше село. Вони вішали без суду кого попало, мстилися за ганебну справу з початків 20 століття, коли то вони хотіли відірватися від Австрії; що російські війська у приязні з населенням помагають собі взаїмно і т. д.

В часі завзятих боїв за Дуклянський перехід палили гарматніми стрільнами місто Сянік, збурили майже цілий Заршин, згорів горішний кінець села Одрехової, середина села Тарнавки, збурили місто Римашів, не пощадили Івонича, Коросна. Як далеко сягала воєнна хуртовина у Карпатах — так далеко не обійшлося, щоби без найменшої причини — не то, що провини — не ставлено шибениці й то — сьогодні вішали людей мадяри, німці, завтра москалі — і на відворот, палили церкви та цілі села. Ввижалося, що цілковито винищать наші села, не остане ані сліду з давніх сіл і осель. Але розторощена московська армія — як вже згадано — під Горлицями, у безладі чимскорше втікала на схід, зновуж німецька армія не мала покищо часу на цю роботу, бож вона хотіла якнайскорше добитися до Борислава.

(Дальше буде).

З ДНЯ

УХВАЛЕННЯ НОВОГО ЗАКОНУ.

По кілька тижневій завзятій боротьбі обі палати конґресу таки ухвалили законопроєкт „Гавз Резолюшен 1776", на основі якого президент дістане вільну руку в заграничних справах, зокрема в помочи воюючим державам. Президент тепер рішатиме, кому треба помогти і в який спосіб? А що поміч воюючій державі є все провокуюча супроти ворога цеї воюючої держави, виринає небезпека, що й помагаюча сторона може бути втягнена в конфлікт.

Гітлер і Мусоліні, знаючи, що внаслідок американської помочи Англії вони не всилі будуть виграти цеї війни, змушені будуть остаточно звернутись проти джерел цеї помочи. Бож всеодно їм грозить програ. А це означалоб формальне і кровне приступлення Америки до війни. Передбачаючи ці небезпеки конґресова опозиція так завзято боролась проти цього законопроєкту. Проте він дістав велику більшість і перейшов буквально так, як цього бажали проурядові чинники. Бо велика більшість конґресменів вірила, що в нинішню пору цих нових прав для президента потрібно, щоб він міг краще змагатись з небезпекою ззовні.

НАСЛІДКИ.

Які тепер будуть наслідки ухвалення цього закону? — Як ствердили урядові кола величезна поміч у найріжнороднішій зброї вже була готова, зложена на кораблях, або на летунських майданах, очікуючи формального дозволу відлетіти, чи відплисти до Англії. Ця поміч вже знаходиться на широкім морі, а може й добивається англійських берегів. По ній попливе чергова поміч.

За пів року, коли американські фабрики, що нині тільки пристосовуються до продукції, зачнуть на масову скалю випускати боєві літаки, Атлянтійський океан готов нагадувати вирій в осінну пору, коли то журавлі, дикі качки і гуси хмарами відлітають в тепліші краї. Та цей раз це не будуть перелетні птиці, тільки ріжного роду воєнні літаки, наладовані смертоносними покладками.

ЕВРОПЕЙСЬКЕ ЗНИЩЕННЯ.

За рік, або два — бо так виглядає, що та війна таки потриває чимало літ — американська воєнна продукція готова досягнути такого вершка, що викидатиме літаків десятками тисяч щомісяця. Люде навчаться орудувати літаками так добре, як нині орудують автами. Десятками тисяч, „сірим шнурком", будуть тягнутись ті модерні журавлі до Европи і там будуть скидати свої смертоносні ладунки. Їх ціллю в першу чергу будуть ворожі промислові центри, що виробляють зброю і амуніцію. Далі харчеві склади збіжжя і харчевих ростин. Хіба англійські літаки вже не розсипали по німецьких полях „пожарних листків", які, нагрівшись на сонці запалюють на пни збіжжя? Це піде на ширшу і більше удосконалену скалю. Англьо-саксонський табор не буде підходити до німецької армії з її найнебезпечнішого, фронтового боку. З цього боку вона дійсно непобідима. Але він обійде її і підійде до неї з її слабшого боку...

Зрозуміло, що може статись й інакше. Гітлер добре знає свою небезпеку й англьо-саксонські пляни обійти його мілітарну машину. Тому він буде спішитись. Він захоче завдати Англії смертельний удар ще заки зачне на широку скалю напливати до Англії поміч. Знищивши англьо-саксонську твердиню на англійських островах, він ґрунтовно поліпшить своє положення. Та це нині менше правдоподібне ніж було пів року тому.

ПІДГОТОВКА НІМЦІВ.

Гітлер кілька разів у своїй промові заявляв, що він зо своїми експертами добре застановляється над ситуацією і на всі можливі небезпеки придумує протиохорону. Дехто з воєнних аналістів говорить, що Гітлер для себе готує в Советах, на далекім Сибірі, також запілля, свою власну „Америку", якої недосягнуть англьо-саксонські бомбовики, а яка буде таксамо багата в сирівці, як західня півкуля. Німеччина, говорять ці воєнні знавці, будує в Советах, в їх далеких точках, величезний воєнний промисл, який буде функціонувати навіть тоді, коли европейські столиці будуть обернені в руїни. Збудувавши цей промисл, Німеччина стане здібною не лиш до коротко тривалих блискучих битв, але також до довгої затяжної війни.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

Є велика правдоподібність, що до цього дійсно дійде. Серед таких відносин стратеґічне положення українського народу і його потенціональна роля, яку він міг би відограти в тім змагу для одної, чи другої сторони, буде першорядної ваги. Це 45 міліонів людей, придавлених жорстоким наїзником, чекаючих на приятельський поклик якоїсь зверхньої потуги, щоб зірватись до боротьби. Невже англьо-саксонський табор остаточно не зрозуміє тих потенціялів?

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Асторія, Л. Ай. — Щодо проголошеної коляди має бути: Асторійська Громада. Між жертводавцями бракує імен П. В. Сіненька, що жертвував $1. Колядували, а не були проголошені: М. Заровенний, І. Марко, пані Марко і М. Михлин.

Людське око ледви здібне є побачити деякі дрібненькі насікомці на віддаль одного ярда; деякі птиці можуть побачити їх з віддалі 100 ярдів.

На вулиці.

Ой, дайте бідному на хліб.
— Але нена горівку!
— То вже ні, на горівку я вже призбирав.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОКУТУЮТЬ!

Сидів я самітний в хаті, одної з минулих неділь пополудні, тай слухав радія. Я натрапив на польську програму, здається в Бофало, підчас котрої ксьондз — от забув імя — відповідав на надіслані питання. І слухав я ті питання, а передовсім відповіди з неабиякою цікавістю.

Одно з питань заінтересувало мене таки добре: якийсь цікавий питав, чи ксьондз може доказати, що Франція перед своїм упадком була майже поганська, як він висловився про неї в одній зі своїх попередніх промов чи відповідей.

Так! — звучала відповідь. І тут ксьондз вичислив, здається аж десять ріжних проявів поганства в Франції.

Поправді відповідь мені дуже подобалася. Говорив бесідник, наприклад, про контролю уродин і вимирання населення у Франції. Говорив, що підчас якогось важного богослуження у славному костелі Богородиці в Парижі бачив усього 42 люда. Говорив, як то одного разу в пятницю він їхав з Парижа до чудотворного Люрду і не міг дістати яєчниці чи омлета і мусів їсти сухий „хлебусь" і попивати „кавусеи", а кельнерка відповіла, що в Франції ніхто не постить...

І думав я собі, — має рацію духовник. У Франції було багато, незгідного з християнською наукою. До того признавалися навіть самі французи. І так, наприклад, славний професор кількох факультетів у найвищих школах у Парижі, Павло Буро, зараз по першій світовій війні писав про такі болячки французької суспільности: ненормальне сексуальне життя, неомальтузіязм, алькоголізм і т. д. З гаслом „неможливо вилічити хороби, що точить суспільність, як про неї не говориться отверто", згаданий автор писав і пером, наче вогняним мечем, випалював отрую, що нищила його нарід.

Отже польський духовник мав рацію. Франція, як кожний нарід, мала свої гріхи. І дуже можливо, що по причині внутрішнього розкладу не могла захоронити своєї державности. Ціцерон говорив про упадок римської держави так: „не нещастя, не звичайна проста подія запастили нашу державу; загнили нас проступки наші". Так, проступки, гріхи розточили вже неодну суспільність на протязі віків...

Та рівночасно прийшла мені ще інша думка. А чому надала і тепер впала Польща? Чи вона була також поганська? Не знаю, що відповів би на таке питання згаданий польський священик. Але попробую його виручити. Вільно говорити про Францію, тож нехай вільно буде сказати дещо й про Польщу.

Франція — мовляв була поганська. А Польща? Польщу звали деякі завсіди вірно. Говорили про неї: семпер фіделіс Польонія! Може. Не хочу про це судити. Та так є, що навіть деякі поляки інакше думали. „Курієр Львовскі" в 43. числі з 1935. року приніс був дуже цікаву замітку під заголовком: „Ми (Поляки) не були і не є католиками". Ось дослівний переклад тої замітки:

„Відома письменниця пані Коссак-Щуцька виголосила в Катовицях відчит п. з. Нові Шляхи, котрий знаменито характеризував шляхи, якими йшла польська суспільність впродовж століть, оскільки ходить про релігійні переживання. Авторка ствердила в своїм відчиті, що підчас свого двацять-літнього шукання в життю і в історії слідів могутнього мотору, яким є „пожадання Бога", переконалася, що, „*ні в минувшині ні тепер ми (поляки) не були й не є направду католиками*".

Авторка мотивує своє твердження тим, що як прийняття християнства поляками не було окуплене ніякою жертвою, так пізніше терпимість не була нічим іншим, а тільки релігійною байдужністю. Це байдуже відношення лишилося до нині незмінне.

Пані Коссак-Щуцька кінчить увагою, що „найвищий час занятися вкінці ревізією нашого відношення до віри, щоб не сказали, що за тисячу літ Бог не досягнув два нашого серця".

Ось так визначна польська письменниця, по паломництві до Святої Землі, висказала в згаданім відчиті глибоку правду. Що вона правду сказала, то це тяжко відчув український нарід на протязі віків, а передвсім на протязі двох останніх десятиліть. Не хочу і не можу описувати своїм слабким пером ті кривди, що їх заподіяли поляки українцям. То була би велика книга п. н. „Мучеництво українського народу", в якій булиб списані терпіння найкращих синів і доньок українського народу, які незнищимим пятном ганьби впали на наших сусідів... Нехай Бог і історія розсуджують нас! Глумилися з нас. По пацифікації, підчас котрої знущалися над тими з нас, що мали доволі снаги виступити в обороні матірної мови, обряду, культури, по пацифікації, підчас котрої нищили наш народній доробок, польське міністерство заграничних справ проголосило тоді комунікат про „саботажі". Знову дослівно перекладаю:

„На протязі пацифікаційної акції військо кватерувало в 117-ох, при чім тільки у 8-ох селах трапилися побиття. На основі звітів стверджено, що побиття доконала старша людність, що мстила в той спосіб за нещастя, які на їх села стягнула діяльність молоді. Згідно зі звітами не було ані одного випадку побиття жінок або дітей... У.В.О. постаралося про численні знимки побитих осіб, зглядно здемольованих льокалів. Згідно з твердженням урядів знимки побитих осіб частинно були роблені штучно, а частинно представляють молодих людей, що їх просто побили їх родичі".

І таку правду посилало польське міністерство до Ліги Націй чи просто до урядів держав. І кому вірили? Нам чи їм? Не було до кого звертатися за поміччю...

Лиш Бог остав... І хотілося молитися словами пророка:

...„Та чи Ти, Господи, не Бог мій, не святий мій з давних давен? Ні ми не згинемо! Не Твоїм очам дивитися на лиходійства, не Тобі приглядатися угнітанню! Чомже глядиш мовчки на лиходіїв, як безбожник пожирає того, що праведніший від нього?"

І, здавалося, Господь відповідав святим письмом:

„Горе тому, хто збагачує себе не своїм; ніби воно на довго?"...

І здавалося говорив Господь наїздникови: „Так як ти грабив многі народи, ограблять і тебе за пролив людської крови, за збурення країни... Горе тому, хто несправедливо добро про свій дім наживає, щоб звити гніздо собі на висоті... Горе тому, хто город на крові будує і строїть городи-кріпости несправедливістю".

Так говорив Господь, але не досягнув дня їх серця. Вони не чули Його голосу...

Я не радію упадком Польщі. Не тішуся, що слова пророка так дослівно сповнилися на тих, що проливали нашу кров і на ній будували свій город. Не тішуся їхнім нещастям і не має в мене до них ненависти. Бо любов до свойого не повинна робити з людини дике звіря, — сказав Шпіґаро. Та чую до них невимовний жаль за кривди, що нам заподіяли. І жаль мені, як католикови, що вони, як каже їхня письменниця, не були і не є справжніми католиками.

Ярослав Б.

З НЮЙОРСЬКОГО СТРАЙКУ ТРАНСПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ. — Члени юнії транспортових робітників у Ню Йорку приготовляють вивіски, що їх пікети будуть носити підчас страйку вулицями міста.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Відчити у 239. відділі У. Н. Союзу.

На річних зборах вище згаданого набільшого відділу У. Н. Союзу в Філядельфії рішено відбувати місячні збори від години 8—8:30 вечером — а відтак уладжувати товариські вечері. Перші такі збори відбудуться в суботу, дня 22. б. м. о годині 9. вечером. В програму вечора ввійдуть два реферати, а саме:

1) Військовий закон — лейтнанта І. Хмелика; 2) Старше і молодше покоління та їх співпраця — І. Орляка. По рефератах відбудеться дискусія та товариські забави.

Просимо усіх членів У. Н. Союзу і не-членів з Філядельфії прийти на цей вечір та привести нашу молодь.

Збори відбудуться в малій галі клюбу горожан — при 847 Н. Френклин вулиці.

Д-р В. Ґалан, секр.

ХТО ВЛОЖИВ БОМБУ?

ІСТАНБУЛ. — Турецька влада заборонила 10 часописам появлятись друком через два дні за те, що подали фотоґрафії готелю, в якому вибухла бомба, що нанесла тільки шкоди. Досі нема певности, хто вложив у пакунки британського посольства дві бомби, з яких одна вибухла в Пера Пелес Готель, а друга, що була в іншім готелі, не вибухла тільки завдяки притомности Джана Емборі, члена британського посольства, що таке припускав, розглянув пакунки і знайшов бомбу. Дехто каже, що бомбу вложили болгарські терористи, що вже віддавна працюють разом з Ґештапо. Болгарський уряд заявив, що він у нічому не є відповідальний, бо багаж був у виключній контролі британського посольства. Німці і італійці підсувають, що вибух був ділом британських тайних агентів, ніби тому, бо сам посол Рендел не зістав вбитий чи покалічений. Британський уряд домагається точного слідства. Особливо хоче знати, чому болгарський уряд не повзяв усіх кроків забезпечення британського посольства перед таким випадком.

З народньої словесности.

Святая Покровонько!
Покрий мені головоньку
В сяку-таку онучу,
Най ся дівков не мучу.

ДОБРОДУШНІ ПРОТИВНИКИ ПІДУТЬ НА КОНСКРИПЦІЙНУ ПРАЦЮ

(Вони працюватимуть під цивільною дирекцією на роботах для користей краю).

Після проголошеної заяви С. А. Дикстра, директора Комісії Поборової Служби, виходить, що вироблено плян, щоби добродушні противники військової служби працювали на проектах консервації землі та насаджування дерев, під цивільною дирекцією. До такого вирішення справи прийшло внаслідок спільної конференції президента з представниками департаментів агрикультури та внутрішних справ, як також переговорів з представниками Установи Соціяльного Забезпечення.

Закон поборової служби приписує, що кожний, хто підлягає військовій службі, а кому сумління не дозволяє принимати участи у війні будь якої форми через його релігійне виховання та вірування, може бути приділений до небоевої служби при війську, а на випадок коли і цему противиться, то будь якої праці на загальну користь держави під цивільною дирекцією.

Кілька соток людей уже призначено до таких консерваційних робіт, а піде їх ще більше, коли програма буде поширена. Вони займуть опорожнені табори Корпусів Цивільної Консервації. Інші табори, котрі створили добровольчі групи на стейтових і державних майданах на протязі кілька останніх років, будуть теж згодом відкриті для приміщення таких людей. Персонали з департаментів агрикультури і внутрішних справ матимуть нагляд над технічними подробицями програми, і-же головна керма буде спочивати в руках Комісії Поборової Служби, котра буде теж заряджувати в постачанню споживчих товарів, одежі та всіх лічничих артикулів. Релігійні організації будуть покривати певну частину видатків, а сама армія постачатиме всіх приборів до нічлігу та всього, що потрібне до прохарчування.

Відповідні власти признають, що той теперішний плян це тільки своерідні спроби, котрого зміни відносно способів фінансування та відповідальности можуть бути поправлені пізніше.

Тимчасом директор С. А. Дикстра повідомив усі місцеві Комісії Поборової Служби, щоби прихильно відносились до добродушних противників і примінювали до них усі дотичні приписи закона. Дальше він заявив, що право одиниць, котрі відчувають відразу до ношення зброї, мусить бути пошановане.

„Одна зо складової частини свободи сумління, це право одиниці бути противником щодо ношення зброї", як каже директор С. А. Дикстра. „Так, як це право є пошановане в Англії, так само в Злучених Державах охорона одиниць є гарантована законом поборової служби".

Згідно з заявою урядовців поборової служби, треба сподіватись, що кожного року яких вісім до десять тисяч добродушних противників буде вносити прохання про звільнення їх від обовязків військової служби. На підставі теперішних даних обчислено, що около половина з них прийме небоеву службову працю, а решта будуть вдоволятись тільки виконуванням обовязків чисто цивільного характеру. Президент Рузвелт недавно тому видав свій виконний розпорядок, з котрого виходить, що медичні та прочі невимінені відділи армії враховані до небоєвої служби.

Загальна Рада — ФЛІС.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ПЕРЕКУПСТВО? Дівчата пробують вплинути на Албена Барклія, сенатора з Кентокі, щоби він голосував за закон про допомогу Британії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТ ПЛЕЙНФІЛД Н. ДЖ. — Місячні збори відділу 312. відбудуться в пятницю, 14. марта, в годині 7:30, в сали церковній, де все. Кожний член і членкиня повинни прийти обовязково на збори. Рівнож запрошуємо тих, котрі ще не є членами У. Н. Союзу, а бажали би вписатися. — С. Заверяєвський, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Надзвичайний мітінг Тов. Подільська Січ, від. 8., відбудеться в неділю, 16. марта, в 2. годині попол., в гали Укр. Гор. Клюбу, 13 Вашингтон Стр. Будуть наради над конвенцією. — Н. Чолій, предс.; Василь Мандзій, секр.

ГВАЙТСТОВН, Н. Й. — Мітінг Тов. Просвіта, від. 129., відбудеться в суботу, 15. марта, в 8. год. вечером, в домі тов. Івана Бриня, 146-20 — 22 Еве. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару після статуту. — М. Баран, предс.; Стефан Кузьма, кас.; М. Дзярський, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в неділю, 16. березня, в церковній гали, 74 Гаріс Еве., в 1. годині пополудні. Проситься всіх членів прибути на ці збори. Будуть важні справи до полагодження. Також буде обговорено справу проектів, які мають бути вислані до головної канцелярії перед конвенцією. Напоминається членів, щоби старалися платити свої місячні вкладки до товариства і до У. Н. Союзу що місяця точно. — За уряд: І. Кокольський, секр.

САВТПОРТ, КОН. — Звичайний місячний мітінг Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84., відбудеться в неділю, 16. березня, пополудні, в гали У. Н. Дому, 279 Кінгс Гайвей, Вест Савтпорт. Проситься всіх прийти й полагодити справи, які будуть на деннім порядку, і платити свої місячні вкладки, бо секретар не буде ходити по хатах за місячними вкладками. — Петро Дудко, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259., відбудеться в неділю, 16. марта, в 2. годині пополудні, в гали парохіяльній, 4950 S. Paulina St. Проситься всіх членів прибути на ті збори, бо є важні справи до полагодження. Ухвалено на річних зборах, що член, котрий довгує більше як 3 місяці, буде суспендований з відділу і У. Н. Союзу. Щоби уникнути такого непорозуміння, то прошу платити начас свої вкладки, бо більше жаден урядник не буде ходити за членами. Кожний член обовязково повинен явитися на зборах і дати якесь справоздання, чому не може начас і коли може заплатити. — За уряд: Т. Горинь, предс.; Іван Побуцький, секр.; В. Гула, скарбник.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 241., відбудуться в неділю, 16. березня, в 1. годині пополудні, в церковній гали, Герис Еве. Проситься членів прийти начас. — П. Галоцика, секр.

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Евгена Коновальця, від. 238., відбудуться в неділю, 16. березня, в церковній гали, зараз по відправі. Проситься всіх членів і члениць, старших і молодіж, прибути на збори, бо є важні справи, які будуть обговорені. Кожного члена обовязок бути на зборах свого відділу та брати живу участь в будові сильного відділу та взагалі Батька-Союзу, а не тільки тоді приходити, як є вибір делегата на конвенцію, або на річні збори. Треба кожного місяця прийти на збори самому й привести своїх знайомих чи родину, вписати їх у члени Союзу, а тоді побачимо, хто вміє працювати, а хто лишень приходить, щоби завертати більшости членів голови пустою бесідою. Думаємо, що ми мусимо бути вирозумілі, і ті, що працюють для Союзу, повинні знайти піддержку в кожного члена нашого відділу, в котрого є чиста совість і спокійне серце. Дуже тяжко що небудь збудувати, але валити то не треба розуму. Проситься всіх, щоби точно і начас вплачували свій розмет до каси Союзу. Мусимо привчитися виконувати свої обовязки точно. — За уряд: П. Мороз, гол.; П. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

СКАРБИ ВИЛСОНА — ЙОГО СПАДЩИНА СТАРОЇ РЕКЛЯМИ.

Відай найширше розголошувана горівка з перед прогибіційних часів Вилсона "That's All" заховує в своїй галерії штуки певне число славних пригадок славного розголошування з минулої ери.

Тоді не було ще обмеження оголошень і кожний дестиляр міг виставляти на продаж й оголошувати так, як він це уважав для себе за найкраще. Тому Вилсон перший виступив на ринок з великим, оправленим у рами мальовилом, що представляє дві пані, що перед спанням випивають „найткеп", зроблений з Вилсонової „Лет'с ол". Щоби викликати тим більше реалістичне враження, пані були намальовані справді в нічних очіпках на голові, і артист їх відважно змалював у легкому нічному одінню.

Цю картину віддітографовано, і над неодною „барою", при котрій пили горівку Вилсона, пишалися ці пані. І до них люди могли підносити тоаст при питтю.

Ще іншою спадщиною Вилсонової галерії є металева „пляка", що представляє бульдога на справжньому ланцюху, привязаному до колихаючихся дверей „каварні". Цей образ мав підпис: „Бос бизі, Лет'с ол".

Між памятки тих старих часів належить старе газетне оголошення, що появилося на передових сторінках газет перед переломом століть, так звана „орігінальна пляка гайболів Вилсона", оголошення, що обіймало малий рисунок горівки Вилсона й сельцера, при чому наліпку на фляшці можна було заміняти за справжню премію, — як це було дозволено робити в ті передпрогибіційні часи. (огол.)

ОБВИНУВАЧЕНИЙ ЗА ВБИВСТВО. — Цього 23-літнього Джорджа Цвека, родом з Гарисбурга, арештовано оноді в Ню Йорку під закидом, що він грабував і насилував жінки, а одну з них, Катерину Папас, ще й вбив. Поліція каже, що він признався до закинених злочинів.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 16. березня, зараз по Сл. Божій, де звичайно. Проситься всіх членів прибути на збори. Довгуючі члени мусять вирівнати свої довги, за себе і дітей, бо в противному разі будуть подані до суспендації. — Секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В пятницю, 7. березня 1941. року, померла по довгій недузі довголітня члениця Сестр. Пр. Богородиці, відділу 148. У. Н. Союзу в Балтімор,

АНАСТАЗІЯ МАРМАШ з дому СТОДОЛЬНА.

Походила зо села Волиця, повіт Жовква. Була доброю громадянкою, брала участь у народних справах.

Похорон відбувся в понеділок, 10. березня, в годині 8. рано з дому жалоби, 926 So. Bouldin St. Члениці від. 148. відпровадили на вічний спочинок на цвинтар Holy Trinity.

Анастазія Мармаш залишила в смутку мужа Петра й 2 сини: Йосифа й Володимира.

Нехай земля буде Їй пером!

[illegible]

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН, ч. 250. Безпечний, але в лапці.

З хвилею, як дерево, на якім сидів Том, зламалось, Том разом з деревом почав летіти просто в пащу львиці.

Але тут пощастило Томови. Бо вітер нагло завернув з іншого боку і падаюче тонке дерево звалилось на сусідне велике дерево.

Том скоро схопився за велике дерево і на нім заховався. Хвилево він був безпечний. Але він мусів колись злазити.

А тимчасом львиця бистрими очима вдивлялась в нього і слідкувала за кожним його кроком. Здавалось, вона не відступить від дерева.